

N:o 51.

Ank. till Riksd. kansli den 27 April 1888, kl. 3 e. m.

Utlåtande, angående statsbidrag för ny reglering af Luleå stad i följd af den år 1887 staden öfvergångna brand.
(R. A.)

I en den 13 innevarande månad till Riksdagen aflåten proposition (n:o 43) har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, för ny reglering af Luleå stad i följd af den staden år 1887 öfvergångna brand, åt nämnda stad bevilja såsom bidrag till inlösen af mark, som erfordras till utläggning af gator, torg och andra allmänna platser, samt såsom understöd för bestridande af de med regleringens genomförande i öfrigt förenade kostnader dels ett anslag utan återbetalningsskyldighet till belopp af femtiotusen kronor, dels ock på de vilkor, som i ett propositionen bifogadt utdrag af protokoll öfver civilärenden omför-
mål, ett lån af etthundratusen kronor att lyftas under år 1889.

Af nämnda statsrådsprotokoll inhemtas, att staden Luleå den 11 juni 1887 hemsökts af en eldsvåda, som förhärjat den tätast och bäst bebygda stadsdelen samt ödelagt 77 gårdar, och att stadens fullmäktige i anledning häraf hos Kongl. Maj:t anhållit om understöd för den brandskadade stadens reglering och återuppbyggande. Stadsfullmäktige hafva dervid — med upplysning, att staden vid 1886 års slut hade en skuld af 137,663 kronor, samt att utskylderna till kommunen samt till kyrka och skola under år 1887 utgått med 4 kronor 85 öre

för hvarje bevillningskrona — anført, att de utgifter, staden i den närmaste framtiden hade att bestrida till uppbyggande af kyrka, prestgård, fattiggård, stadshus, tullpackhus m. m., uppginge till omkring 500,000 kronor, till hvars betäckande staden disponerade endast omkring 60,000 kronor, utgörande erhållen brandskadeersättning. I denna summa vore dock ej inberäknade de betydliga belopp, som behöfdes till genomförande af den omreglering af stadsplanen, hvilken vore en oundviklig följd af den timade eldsvådan.

Denna reglering har af utsedde komiterade ansetts böra omfatta hela den afbrända stadsdelen och de delar af den öfriga staden, hvilka genom sitt med denna stadsdel sammanhängande läge nödvändigt borde gemensamt med denna regleras; och hafva kostnaderna för regleringen beräknats komma att uppgå till följande belopp:

för jordschaktning och planering.....	kr. 103,327: —
» ordnande af gator och torg.....	» 541,934: 80.
» expropriation af mark	» 221,901: 40

eller tillsammans kr. 867,163: 20.

Af denna summa belöpa, enligt till utskottet öfverlemnade handlingar, på den afbrända stadsdelen:

för schaktning och planering	kr. 41,769: —
» ordnande af gator och torg	» 223,211: 20
och » expropriation af mark	» 69,527: 50

eller tillhopa	kr. 334,507: 70
och på den bebygda stadsdelen	» 532,655: 50.

Summa kr. 867,163: 20.

Till lindrande af de förluster och oundvikliga kostnader, hvaraf staden sålunda drabbats, hafva stadsfullmäktige begärt ett understöd af 50,000 kronor såsom anslag utan återbetalningsskyldighet och 100,000 kronor såsom räntefritt lån att inom tjugu år återbetalas, för att användas till den brandskadade stadens reglering och återuppbyggande.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län har hemställt, att Kongl. Maj:t måtte söka bereda Luleå stad allt det understöd i form af lån och anslag, som Kongl. Maj:t med hänsyn till stadens betryckta ekonomiska ställning funne påkalladt; och har Kongl. Maj:ts befallningshafvande dervid bland annat erinrat, att, som den afbrända delen af staden utgjorde dess mest centrala del, med reglering af stadsplanen ej kunde anstå, till dess staden återvunnit förmåga att med egna krafter åstadkomma densamma.

Vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t har statsrådet och chefen för kongl. civildepartementet tillkännagifvit, att förslag till ny plan för staden till nämnda departement inkommit den 3 i denna månad, hvarefter deröfver infördrats öfverintendentsembetets yttrande, hvilket dock ännu ej hunnit afgifvas. Ehuru den underställda planen för ny reglering af staden följaktligen ännu icke hunnit blifva af Kongl. Maj:t pröfvad och fastställd, har departementschefen ansett sig böra redan nu för Kongl. Maj:t anmäla stadsfullmäktiges underdåniga framställningar angående beredande af statsbidrag för samma reglering; och enär för visso antagas kunde, såväl att de kostnader, hvilka med regleringen blefve förenade, icke komme att i väsentlig mån understiga det beräknade beloppet, som ock, hvad Kongl. Maj:ts befallningshafvande vitsordat, att Luleå samhälle efter den svåra olycka, som drabbat detsamma, icke förmådde att, utan understöd från det allmännas sida, bära dessa kostnader, samt angeläget vore att regleringen af den nedbrända stadsdelen blefve så skyndsamt som möjligt vidtagen, har departementschefen hemställt, att Kongl. Maj:t måtte, med hänsyn jemväl till hvad förut i liknande fall egt rum, föreslå Riksdagen att åt staden Luleå bevilja de understödsbelopp, som i den Kongl. propositionen finnas angifna, hvarvid departementschefen ansett följande, enligt hvad ofvan synes, i den kongl. propositionen åberopade villkor för tillgodonjutande af lånet böra, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad vid liknande fall förut egt rum, stadgas, nemligen:

att stadsfullmäktige i stadens namn och på dess vägnar för lånesumman afgifva sin till riksgäldskontoret eller ordres ställda skuldförbindelse, innefattande de af Riksdagen för lånets användande och återbetalning stadgade villkor;

att hvad af lånet icke blifvit hos riksgäldskontoret uttaget före slutet af år 1889 icke får derefter utbekommas;

att det i riksgäldskontoret lyftade lånebeloppet får utan ränta och kapitalafbetalning innehafvas till 1892 års slut, hvarefter och intill dess lånet blifvit till fullo godtgjort fem procent å dess ursprungliga belopp bör till riksgäldskontoret årligen inbetalas, deraf ränta efter fyra för hundra å det oguldna kapitalet först beräknas och afgår, samt öfverskottet utgör kapitalafbetalning; samt

att inbetalning af den uti nästföregående punkt omförmälda annuitet bör vid hvarje års slut verkställas vid påföljd för underlåtenhet deraf, att å annuiteten beräknas fem procent ränta från förfallodagen.

Utskottet får till en början i minnet återkalla, att, sedan under loppet af år 1876 ödeläggande eldsvådor hemsökt städerna Strömstad

och Söderhamn, Riksdagen påföljande år såsom bidrag till dessa städers tomtreglering beviljade, åt staden Strömstad ett anslag utan återbetalningsskyldighet af 30,000 kronor och ett lån å 50,000 kronor samt åt staden Söderhamn ett anslag utan återbetalningsskyldighet af 60,000 kronor och ett lån å 200,000 kronor, äfvensom att 1880 års Riksdag af enahanda anledning tilldelat Hudiksvalls stad ett tomtregleringslån af 200,000 kronor. Nämnda trenne lån återbetalas — efter det att frihet från ränta och kapitalafbetalning åtnjutits under viss tid, nemligen för Strömstad till 1886 års slut, för Söderhamn till 1882 års slut och för Hudiksvall till 1885 års slut — medelst en annuitet af sex procent å ursprungliga lånebeloppet, af hvilken annuitet först utgår fem procent ränta å oguldna kapitalet. Å de till en del ännu oguldna tomtregleringslån, hvilka före de nu omförmälda trenne lånen af Riksdagen beviljats, beräknas en ränta af endast fyra procent, och efter det sistnämnda, staden Hudiksvall lemnade lånet har något dylikt understöd ej hos Riksdagen begärts eller beviljats.

Mot Kongl. Maj:ts nu beträffande Luleå stad gjorda framställning har utskottet ej något att erinra, vare sig i fråga om beloppen, hvilka ej synas öfverdrifna i förhållande till de betydliga utgifter, staden nu i följd af eldsolyckan och den deraf nödvändiggjorda tillämpningen af byggnadsstadgan för rikets städer måste underkasta sig, eller vidkommande den för lånet föreslagna annuiteten och räntefoten.

I öfverensstämmelse med hittills i dylika fall följda grundsatser lära beloppen, om de af Riksdagen beviljas, böra anvisas, anslaget på extra stat under sjetten hufvudtiteln och lånet till utgående från riksgäldskontoret. Om sättet för nämnda kontors godtgörande för berörda utgift förbehåller sig utskottet att framdeles till Riksdagen inkomma med förslag.

På grund af hvad ofvan anförts hemställer utskottet,

att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts förslag, för ny reglering af Luleå stad i följd af den staden år 1887 öfvergångna brand, åt nämnda stad bevilja såsom bidrag till inlösen af mark, som erfordras till utläggning af gator, torg och andra allmänna platser, samt såsom understöd för bestridande af de med regleringens genomförande i öfrigt förenade kostnader, dels ett anslag utan återbetalningsskyldighet till belopp af femtiotusen kronor, dels ock ett lån af etthundratusen kronor, att lyftas under år

1889, anslaget i statskontoret och lånet i riksgäldskontoret, mot vilkor, i afseende å lånet,

att stadsfullmäktige i stadens namn och på dess vägnar för lånesumman afgifva sin till riksgäldskontoret eller ordres ställda skuldförbindelse, innefattande de af Riksdagen för lånets användande och återbetalning stadgade vilkor;

att hvad af lånet icke blifvit hos riksgäldskontoret uttaget före slutet af år 1889 icke får der-
efter utbekommas;

att det i riksgäldskontoret lyftade lånebeloppet får utan ränta och kapitalafbetalning innehafvas till 1892 års slut, hvarefter och intill dess lånet blifvit till fullo godtgjordt fem procent å dess ursprungliga belopp bör till riksgäldskontoret årligen inbetalas, deraf ränta efter fyra för hundra å det oguldna kapitalet först beräknas och afgår, samt öfverskottet utgör kapitalafbetalning, samt

att inbetalning af den uti nästföregående punkt omförmälda annuitet bör vid hvarje års slut verkställas vid påföljd för underlåtenhet deraf, att å annuiteten beräknas fem procent ränta från förfallodagen.

Stockholm den 27 april 1888.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.